Gupta Period (319 AD-540 AD)

» 4వ శతాబ్దం లో కొత్త రాజవంశం, గుప్తులు మగధలో ఉద్భవించారు మరియు ఉత్తర భారతదేశంలో ఎక్కువ భాగం (వారి సామ్రాజ్యం మౌర్యుల సామ్రాజ్యం అంత పెద్దది కానప్పటికీ) ఒక పెద్ద రాజ్యాన్ని స్థాపించారు. వారి పాలన 200 సంవత్సరాలకు పైగా కొనసాగింది.

» ఈ కాలాన్ని ప్రాచీన భారతదేశం యొక్క 'క్లాసికల్ యుగం' లేదా 'స్వర్ణయుగం' అని పిలుస్తారు మరియు ఇది బహుశా భారతీయ చరిత్రలో అత్యంత సంపన్నమైన యుగం.

» ఎపిగ్రాఫిక్ ఆధారాల ప్రకారం, రాజవంశ స్థాపకుడు గుప్త అనే వ్యక్తి. అతను మహారాజా అనే సాధారణ బిరుదును ఉపయోగించాడు.

» గుప్తా తరువాత అతని కుమారుడు చటోత్కచ్, అతను కూడా మహారాజా బిరుదును వారసత్వంగా పొందాడు.

Chandragupta 1: 319-334 AD

» మహారాజాధిరాజ బిరుదును స్వీకరించిన మొదటి గుప్త పాలకుడు.

» అతను మిథిలా పాలకులైన లిచ్ఛవీసుల శక్తివంతమైన కుటుంబంతో వైవాహిక బంధం ద్వారా తన రాజ్యాన్ని బలోపేతం చేసుకున్నాడు. లిచ్ఛ్వి యువరాణి కుమారదేవితో అతని వివాహం అతనికి అపారమైన శక్తిని, వనరులను మరియు ప్రతిష్టను తెచ్చిపెట్టింది. అతను పరిస్థితిని ఉపయోగించుకున్నాడు మరియు సారవంతమైన గంగా లోయ మొత్తాన్ని ఆక్రమించాడు.

» ఇతడు క్రీ.శ.319-20లో గుప్త యుగాన్ని ప్రారంభించాడు.

» చంద్రగుప్త I మగధ, ప్రయాగ మరియు సాకేతాలపై తన అధికారాన్ని స్థాపించగలిగాడు.

Samudragupta: 335-380 AD

» సముద్రగుప్తుడు గుప్త రాజవంశానికి చెందిన గొప్ప రాజు.

» అతని ఆస్థాన కవి హరిసేన రచించిన ప్రయాగ ప్రశస్తి లేదా అలహాబాద్ స్థూప శాసనంలో అతని పాలన యొక్క అత్యంత వివరణాత్మక మరియు ప్రామాణికమైన రికార్డు భద్రపరచబడింది.

» ప్రయాగ ప్రశస్తి ప్రకారం, అతను గొప్ప విజేత.

» గంగా లోయ మరియు మధ్య భారతదేశంలో, సముద్రగుప్తుడు ఓడిపోయిన చక్రవర్తుల భూభాగాలను స్వాధీనం చేసుకున్నాడు, కానీ దక్షిణ భారతదేశంలో అతను ఒంటరిగా సంతృప్తి చెందాడు మరియు ఓడిపోయిన పాలకుల భూభాగాలను కలుపుకోలేదు.

» సముద్రగుప్తుని సైనిక ప్రచారాలు అతనిని 'నెపోలియన్ ఆఫ్ ఇండియా'గా V.A. స్మిత్ అభివర్ణించాడు.

» సముద్రంలో జావా, సుమత్రా మరియు మలయా ద్వీపంపై అతని ఆధిపత్యం గురించి ప్రస్తావించడం అతనికి నౌకాదళం ఉందని చూపిస్తుంది.

» అతను మరణించినప్పుడు అతని శక్తివంతమైన సామ్రాజ్యం పశ్చిమ ప్రావిన్స్ (మోడెమ్ ఆఫ్ఘనిస్తాన్ మరియు పాకిస్తాన్) కుషాన్ మరియు డెక్కాలో (ఆధునిక దక్షిణ మహారాష్ట్ర) వాకాటకాస్ సరిహద్దులుగా ఉంది.

» భారతదేశం లేదా ఆర్యవర్తంలోని చాలా ప్రాంతాలను రాజకీయంగా ఏకం చేసి బలీయమైన శక్తిగా మార్చడం అతని గొప్ప విజయం.

» సముద్రగుప్తుడు వైష్ణవుడు

» చైనీస్ రచయిత వాంగ్-హియున్-త్సే ప్రకారం, శ్రీలంక రాజు మేఘవామా, బౌద్ధ యాత్రికుల కోసం బౌద్ధ గయా లో ఒక మఠాన్ని నిర్మించడానికి అనుమతి కోసం సముద్రగుప్తునికి రాయబార కార్యాలయాన్ని పంపాడు.

Chandragupta II 'Vikramaditya': 380-414 AD

Chandragupta II

» 'దేవి చంద్రగుప్తుడు' (విశాఖదత్త) ప్రకారం, సముద్రగుప్తుని తర్వాత రామగుప్తుడు రామగుప్తుడు చాలా తక్కువ కాలం పాలించినట్లు తెలుస్తోంది.

'రాగి నాణేలను విడుదల చేసిన ఏకైక గుప్త పాలకుడు'.

» రామగుప్తుడు, పిరికివాడు మరియు నపుంసకుడు, తన రాణి ధృవదేవిని శక దండయాత్రకు అప్పగించడానికి అంగీకరించాడు. కానీ యువరాజు

రాజు యొక్క తమ్ముడు II చంద్రగుప్తుడు ద్వేషించిన శత్రువును చంపాలనే ఉద్దేశ్యంతో రాణి వేషంలో శత్రు శిబిరానికి వెళ్లాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. చంద్రగుప్త II శక పాలకుని చంపడంలో విజయం సాధించాడు.

» చంద్రగుప్త II కూడా రామగుప్తుడిని చంపడంలో విజయం సాధించాడు మరియు అతని రాజ్యాన్ని స్వాధీనం చేసుకోవడమే కాకుండా అతని భార్య ధ్రువదేవిని వివాహం చేసుకున్నాడు.

» చంద్రగుప్త II వైవాహిక పొత్తులు (నాగాలు మరియు వాకటకాలతో) మరియు విజయాలు (పశ్చిమ భారతదేశం) ద్వారా సామ్రాజ్యం యొక్క పరిమితులను విస్తరించాడు. అతను కుబేర్నాగోయి నాగ రాజవంశాన్ని వివాహం చేసుకున్నాడు మరియు అతని కుమార్తె ప్రభావతి గుప్తాను వాకాటక యువరాజు రెండవ రుద్రసేనతో వివాహం చేసుకున్నాడు.

» పశ్చిమ భారతదేశంలో శక పాలనను పడగొట్టడం ఫలితంగా, గుప్త సామ్రాజ్యం అరేబియా సముద్రం వరకు విస్తరించింది. సకాస్‌పై విజయం సాధించిన జ్ఞాపకార్థం వెండి నాణేలను విడుదల చేశాడు. అతను 'వెండి నాణేలను విడుదల చేసిన మొదటి గుప్త పాలకుడు' మరియు సకారి మరియు విక్రమాదిత్య ఉజ్జయిని బిరుదులను స్వీకరించాడు, రెండవ చంద్రగుప్తుడు రెండవ రాజధానిగా చేసాడు.

» మెహ్రౌలీ (కుతుబ్ మినార్, ఢిల్లీ సమీపంలో) ఇనుప స్థంభ శాసనం రాజు వంగాస్ మరియు వహ్లికాస్ (బల్ఖ్) సమాఖ్యను ఓడించాడని చెబుతోంది.

» చంద్రగుప్త II యొక్క నవరత్న (అనగా తొమ్మిది రత్నాలు):

1. కాళిదాసు (కవిత్వం- ఋతుసంహార్, మేఘదూతం, కుమారసంభవం, రఘువంశం; నాటకాలు- మాళవికాగ్నిమిత్ర, విక్రమోర్వశీయం, అభిజ్ఞాన్-శాకుంతలం)
2. అమర్‌సింహ (అమర్‌సింహకోశ)
3. ధనవంత్రి(నవనీతకం – ఔషధ గ్రంథం)
4. వరాహ్మిహిర (పంచ సిధాంతకం, వృహత్సంహిత, వృహత్ జాతకం, లఘు జాతకం)
5. వరరుచి (వార్తిక-అష్టాధ్యాయిపై వ్యాఖ్య)
6. ఘటకర్ణ
7. క్షప్రాణక్
8. వేలభట్
9. శంకు

Kumaragupta I; 415-455 AD

» చంద్రగుప్త II తర్వాత అతని కుమారుడు కుమారగుప్తుడు I వచ్చాడు.

» అతని పాలన చివరిలో, గుప్త సామ్రాజ్యం ఉత్తరం నుండి హూణులచే బెదిరించబడింది, అతని కుమారుడు స్కందగుప్తుడు తాత్కాలికంగా తనిఖీ చేయబడ్డాడు.

» కుమారగుప్తుడు కార్తికేయ దేవుని ఆరాధకుడు.

» అతను నలంద మహావిహారాన్ని స్థాపించాడు, అది గొప్ప అభ్యాస కేంద్రంగా అభివృద్ధి చెందింది.

Skandagupta : 455-467 AD

» స్కందగుప్తుడు, గుప్త రాజవంశానికి చెందిన చివరి గొప్ప పాలకుడు.

» అతని పాలనలో గుప్త సామ్రాజ్యం హూణులచే ఆక్రమించబడింది. అతను హున్‌లను ఓడించడంలో విజయం

సాధించాడు. 'విక్రమాదిత్య' (భిటారి స్తంభ శాసనం) అనే బిరుదును స్వీకరించడం ద్వారా హన్స్‌మ్‌లను తిప్పికొట్టడంలో విజయం సాధించబడింది.

» హన్స్ యొక్క నిరంతర దాడులు సామ్రాజ్యాన్ని బలహీనపరిచాయి మరియు దాని ఆర్థిక వ్యవస్థను ప్రతికూలంగా ప్రభావితం చేశాయి. స్కందగుప్తుని బంగారు నాణేలు దీనికి సాక్ష్యంగా ఉన్నాయి.

» అతని మరణం తర్వాత సామ్రాజ్యం క్షీణత ప్రారంభమైంది.

Gupta Administration

» కేంద్రీకృత నియంత్రణ మౌర్యుల పాలనలో ఉన్నట్లుగా గుప్తుల పాలనలో పూర్తిగా అమలు కాలేదు.

» గుప్తన్ పరిపాలన అత్యంత వికేంద్రీకరించబడింది మరియు పితృస్వామ్య బ్యూరోక్రసీ దాని తార్కిక ముగింపుకు చేరుకుంది. వంశపారంపర్య మంజూరులో ఇది ఆర్థిక వ్యవస్థ యొక్క పాక్షిక-భూస్వామ్య స్వభావాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది.

» ఇది స్వయం పాలించే తెగలు మరియు ఉపనది రాజ్యాల నెట్‌వర్క్‌ను కలిగి ఉంది మరియు వారి ముఖ్యులు తరచుగా సామ్రాజ్య శక్తులకు ప్రతినిధులుగా పనిచేశారు.

గుప్త రాజు మహాధిరాజు, సామ్రాట్, ఏకాధిరాజు, చక్రవర్తిన్ వంటి గొప్ప బిరుదులను వారి పెద్ద సామ్రాజ్యానికి మరియు సామ్రాజ్య హోదాకు తగినట్లుగా తీసుకున్నారు.

» యువరాజు (కుమార)ని నియమించే పద్ధతి వాడుకలోకి వచ్చింది.

» గుప్త రాజులకు మంత్రి మండలి (మంత్రిపరి-షద్ లేదా మంత్రిమండలం) సహాయం చేసింది. అటువంటి కౌన్సిల్ ఉనికి ప్రయాగ / అలహాబాద్ స్తంభ శాసనంలో సూచించబడింది, ఇది సింహాసనం కోసం సముద్రగుప్తుని ఎంపికలో 'సబ్యాస్' (సభ్యులు) యొక్క ఆనందం గురించి మాట్లాడుతుంది.

» ఉన్నత అధికారులలో పూర్వ కాలం నాటి శాసనాల గురించి తెలియని కుమారమాత్య మరియు సంధివిగ్రహకుల గురించి మనం ప్రత్యేకంగా గమనించవచ్చు.

» కుమారమాత్యులు గుప్తుల ఆధ్వర్యంలో ఉన్నత అధికారులను నియమించేందుకు ప్రధాన కేడర్‌ను ఏర్పాటు

చేశారు. వారి నుండి మేము సాధారణంగా ఎంచుకున్న మంత్రులు, సేనాపతి, మహాదండ-నాయక (జస్టిస్ మంత్రి) మరియు సంధివిగ్రాహిక (శాంతి మరియు యుద్ధ మంత్రి).

» సంధివిగ్రహికా కార్యాలయం మొదట సముద్రగుప్తుని ఆధ్వర్యంలో కనిపిస్తుంది, అతని అమాత్య హరిసేన ఈ బిరుదును కలిగి ఉంది.

» ఇతర ముఖ్యమైన అధికారులు: మహాప్రతిహారి (రాయల్ ప్యాలెస్ యొక్క చెల్ఫ్ ఆషర్), దండపాశిక (పోలీస్ డిపార్ట్‌మెంట్ చీఫ్ ఆఫీసర్), వినయష్లినితీస్థాపక (మత వ్యవహారాల చీఫ్ ఆఫీసర్), మహాపిలుపతి (ఏనుగుల దళం చీఫ్), మహాశ్వపతి (అశ్వికదళ చీఫ్) మొదలైనవి.

» గుప్తుల కాలంలోని ముఖ్యమైన భుక్తిలు (అంటే ప్రావిన్సులు): మగధ, బర్ధమాన్, పుండ్ర వర్ధన, తీర్భుక్తి (ఉత్తర బీహార్) తూర్పు మాల్వా, పశ్చిమ మాల్వా మరియు సౌరాష్ట్ర.

» నగర పరిపాలన ఒక కౌన్సిల్ (పౌరా) చేతిలో ఉంది, ఇందులో నగర కార్పొరేషన్ అధ్యక్షుడు, గిల్డ్ ఆఫ్ వ్యాపారుల ప్రధాన ప్రతినిధి, కళాకారుల ప్రతినిధి మరియు చీఫ్ అకౌంటెంట్ ఉన్నారు.

» మౌర్యుల హయాంలో నగర కమిటీని మౌర్య ప్రభుత్వం నియమించగా, గుప్తుల ఆధ్వర్యంలో స్థానిక ప్రజాప్రతినిధులు సభ్యులుగా ఉండేవారు.

» గుప్తుల కాలంలో పరిపాలనా అధికార వికేంద్రీకరణ ప్రారంభమైంది.

» గుప్తుల పాలనలో గతంలో కంటే గ్రామపెద్దలకు ప్రాధాన్యత పెరిగింది.

» గుప్తా మిలిటరీ ఆర్గనైజేషన్ పాత్రల వారీగా ఫ్యూడల్ (చక్రవర్తికి పెద్ద సైన్యం ఉన్నప్పటికీ).

» గుప్తుల కాలంలో మొదటిసారిగా సివిల్ మరియు క్రిమినల్ చట్టాలు స్పష్టంగా నిర్వచించబడ్డాయి మరియు గుర్తించబడ్డాయి.

» గుప్త రాజులు ప్రధానంగా భూ ఆదాయంపై ఆధారపడి ఉన్నారు, ఉత్పత్తిలో 1/4 నుండి 1/6 వరకు మారుతూ ఉండేవారు.

» గుప్తుల కాలంలో సైన్యం గ్రామీణ ప్రాంతాల గుండా వెళ్ళినప్పుడల్లా ప్రజలచే పోషించబడేది. ఈ పన్నును సేనభక్త అని పిలిచేవారు.

» రాచరిక సైన్యం మరియు అధికారులకు సేవ చేయడం కోసం గ్రామస్తులు కూడా విష్టి అని పిలువబడే బలవంతపు శ్రమకు లోనయ్యారు.

» గుప్తుల కాలంలో కూడా భూమి మంజూరు అధికంగా జరిగింది. (అగ్రహార గ్రాంట్లు, దేవగ్రహార గ్రాంట్లు). మౌర్యుల కాలంలో రాచరిక గుత్తాధిపత్యంలో ఉన్న ఉప్పు మరియు గనులపై రాచరిక హక్కుల బదిలీని భూమి మంజూరులో చేర్చారు.

Gupta Society & Economy

Gupta Society

» కులాల విస్తరణ కారణంగా వర్ణ వ్యవస్థ మార్పు చెందడం ప్రారంభమైంది. ఇది ప్రధానంగా మూడు అంశాల కారణంగా జరిగింది:

1. పెద్ద సంఖ్యలో విదేశీయులు భారతీయ సమాజంలో ప్రధానంగా కలిసిపోయారు మరియు వారిని క్షత్రి అని పిలుస్తారు)

2. భూమి మంజూరు ద్వారా బ్రాహ్మణ సమాజంలోకి గిరిజన ప్రజలు పెద్ద ఎత్తున చేరారు. సంస్కరించబడిన తెగలు శూద్ర వెర్ణాలో కలిసిపోయాయి.

3. వాణిజ్యం మరియు పట్టణ కేంద్రాల క్షీణత మరియు చేతిపనుల స్థానికీకరించిన స్వభావం ఫలితంగా హస్తకళాకారుల సంఘాలు తరచుగా కులాలుగా రూపాంతరం చెందాయి.

» శూద్రుల సామాజిక స్థానాలు ఈ కాలంలో మెరుగుపడినట్లు కనిపిస్తోంది. వారు ఇతిహాసాలు మరియు పురాణాలను వినడానికి మరియు కృష్ణ అనే కొత్త దేవుడిని ఆరాధించడానికి అనుమతించబడ్డారు.

» దాదాపు 3వ శతాబ్దం నుండి అంటరానితనం యొక్క ఆచారం తీవ్రరూపం దాల్చింది మరియు వారి సంఖ్య పెరుగుతూ వచ్చింది. గుప్తుల కాలం నాటి స్మృతి రచయిత కాత్యాయన, అంటరానివారిని సూచించడానికి అస్పృశ్య అనే వ్యక్తీకరణను మొదట ఉపయోగించారు.

» మహిళల స్థానం మరింత దిగజారింది. బహుభార్యత్వం సర్వసాధారణం.

» బాల్య వివాహాలు సమర్థించబడ్డాయి మరియు తరచుగా యుక్తవయస్సుకు ముందు వివాహాలు జరిగేవి.

» సతీదేవికి సంబంధించిన మొదటి ఉదాహరణ గుప్తుల కాలంలో క్రీ.శ.510లో మధ్యప్రదేశ్‌లోని ఎరాన్‌లో కనిపిస్తుంది. (భానుగుప్తుని ఎరాన్ శాసనం - క్రీ.శ. 510)

» స్త్రీలకు ఆభరణాలు మరియు వస్త్రాల రూపంలో స్త్రీధనం తప్ప ఆస్తిపై హక్కు నిరాకరించబడింది.

» గుప్త పాలకుడి ఆధ్వర్యంలో వైష్ణవ మతం బాగా ప్రాచుర్యం పొందింది.

» దేవతలు సంబంధిత భార్యలతో వారి యూనియన్ల ద్వారా క్రియాశీలం చేయబడ్డారు. ఆ విధంగా, లక్ష్మికి విష్ణువుతో మరియు పార్వతికి శివునితో అనుబంధం ఏర్పడింది.

» ఇది వజ్రయనిజం మరియు బౌద్ధ తాంత్రిక ఆరాధనల పరిణామ కాలం.

» గుప్తుల కాలం నుండి విగ్రహారాధన హిందూమతం యొక్క సాధారణ లక్షణంగా మారింది.

Gupta Economy

» చాలా మంది పండితుల వాదన ప్రకారం, రాష్ట్రం భూమి యొక్క ప్రత్యేక యజమాని. భూమిపై ప్రత్యేక రాష్ట్ర యాజమాన్యానికి అనుకూలంగా అత్యంత నిర్ణయాత్మక వాదన బుద్ధగుప్తుని పహాద్‌పూర్ రాగి ఫలకం శాసనంలో ఉంది.

» ఆర్థిక కోణం నుండి, మేము గుప్తుల కాలంలోని భూమిని 5 సమూహాలుగా వర్గీకరించవచ్చు:

1. క్షేత్ర భూమి-సాగు యోగ్యమైన భూమి
2. ఖిలా- వ్యర్థ భూమి
3. వాస్తు భూమి- నివాసయోగ్యమైన భూమి
4. చరగ భూమి- పాశిరే భూమి
5. అప్రహత భూమి- అటవీ భూమి

» గుప్తుల కాలం నాటి భూపరిశీలన ప్రభావతి గుప్తుని పూనా పలకలు మరియు అనేక ఇతర శాసనాల నుండి స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది.

» జిల్లాలో జరిగిన అన్ని భూ లావాదేవీల రికార్డులను పుస్తపాల అనే అధికారి నిర్వహించారు.

» ప్రాచీన భారతదేశంలో గుప్తులు అత్యధిక సంఖ్యలో బంగారు నాణేలను విడుదల చేశారు, అయితే బంగారు కంటెంట్‌లో గుప్త నాణేలు కుషానాల వలె స్వచ్ఛమైనవి కావు.

» గుప్తులు స్థానిక మార్పిడి కోసం మంచి సంఖ్యలో వెండి నాణేలను కూడా విడుదల చేశారు.

» కుషాణుల వారితో పోలిస్తే గుప్త రాగి నాణేలు చాలా తక్కువ, డబ్బు వినియోగం సామాన్య ప్రజలను తాకలేదని

చూపిస్తుంది.

» సుదూర వాణిజ్యంలో గుప్తుల కాలం క్షీణించింది.

» క్రీస్తు శకం 3వ శతాబ్దం తర్వాత రోమన్ సామ్రాజ్యంతో వాణిజ్యం క్షీణించింది.

» భారతీయ వ్యాపారులు ఆగ్నేయాసియా వాణిజ్యంపై ఎక్కువగా ఆధారపడటం ప్రారంభించారు.

Gupta Culture

గుప్తుల కాలం నాటి నిర్మాణాన్ని మూడు వర్గాలుగా విభజించవచ్చు:

1. రాక్-కట్ గుహలు : అజంతా మరియు ఎల్లోరా గ్రూప్ (మహారాష్ట్ర) మరియు బాగ్ (MP).

2. నిర్మాణ ఆలయాలు : దియోఘర్ (ఝాన్సీ జిల్లా, UP) దశావతార ఆలయం- పురాతనమైనది మరియు ఉత్తమమైనది, భుమ్రా యొక్క శివాలయం (నాగోడ్, MP), విష్ణు మరియు కంకాలి ఆలయం (తిగావా, MP), నాంచనా-కుత్వా (పర్నా) పార్వతి ఆలయం జిల్లా, MP) ఖోహ్ యొక్క శివాలయం (సత్నా, పన్నా, MP), భిత్తర్గావ్ యొక్క కృష్ణ ఇటుక ఆలయం (కాన్పూర్, UP), సిర్పూర్ యొక్క లక్ష్మణ దేవాలయం (రాయ్పూర్, MP), విష్ణు ఆలయం మరియు ఎరాన్ (MP) యొక్క వరా దేవాలయం.

3 స్థూపాలు : మీర్పూర్ ఖాస్ (సింధ్), ధమ్మేఖ్ (సారనాథ్) మరియు రత్నగిరి (ఒరిస్సా).

» ఆర్కిటెక్చర్ కళ గొప్ప స్థాయికి చేరుకుంది. నగర శైలి (శిఖర్ శైలి)ని అభివృద్ధి చేయడం ద్వారా, గుప్త కళ భారతీయ వాస్తుశిల్ప చరిత్రకు నాంది పలికింది. శిఖర పుణ్యక్షేత్రం, వైష్ణవ చిహ్నం, ఆలయ వాస్తుశిల్పం యొక్క అత్యంత విశిష్ట లక్షణాలలో ఒకటి, ఈ కాలంలో దాని పూర్తి అభివృద్ధిని కనుగొంది. ఆలయ నిర్మాణం, దాని గర్భ గృహ (పుణ్యక్షేత్రం)తో దేవుని చిత్రం ఉంచబడింది, ఇది గుప్తులతో ప్రారంభమైంది.

» దేవ్ఘర్‌లోని దశావతార దేవాలయం యొక్క శకలాలు అత్యంత అలంకరించబడిన మరియు అందంగా

రూపొందించబడిన గుప్త ఆలయ భవనానికి ఉదాహరణ.

» గంధర్ శిల్పాల కేంద్రాలు క్షీణించాయి మరియు వాటి స్థానాలను బెనారస్, పాట్లీపుత్ర మరియు మధుర ఆక్రమించాయి.